

NPO DETAILANALYSE

2024-11-12_VPWON_1353332

Uitzending: NPO-Sending | 2024-11-12 | Geanalyseerd op: 2026-05-22 21:49

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

5.1/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

4.5 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof (sinds juli 2024) is een extraparlamenteair kabinet bestaande uit PVV (37 zetels), VVD (24 zetels), NSC (20 zetels) en BBB (7 zetels). Premier Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartij is GL-PvdA (25 zetels), gevolgd door D66 (9 zetels), CDA (5 zetels), SP (5 zetels), PvdD (3 zetels), CU (3 zetels), SGP (3 zetels), FvD (3 zetels), DENK en Volt.

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1.1	5	Oppositie	Sociaaleconomisch links, anti-marktwerking
GL-PvdA	2.4	25	Oppositie (grootste)	Klimaat, human asielbeleid, eerlijk delen
PvdD	2.5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat, links-progressief
D66	4.8	9	Oppositie	Pro-EU, liberaal-progressief, innovatie
CDA	5.5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden-rechts
NSC	5.8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat, beheersbare migratie
CU	6.0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal, midden-rechts
VVD	7.0	24	Regering	Vrije markt, ondernemerschap, streng migratiebeleid
BBB	7.5	7	Regering	Agrarisch-populistisch, boerenbescherming, EU-kritisch
SGP	7.8	3	Oppositie	Reformatorisch, traditioneel-conservatief
PVV	9.2	37	Regering (grootste)	Anti-islam, asielstop, nationale soevereiniteit
FvD	9.5	3	Oppositie	Extreemrechts, Baudet, anti-establishment

De Amsterdam-rellen na de wedstrijd Maccabi Tel Aviv–Ajax (7 november 2024) hebben een scherpe politieke breuklijn blootgelegd tussen de coalitie (PVV, VVD, BBB) die harde taal bezigt over Marokkaanse jongeren, en NSC dat voorzichtiger is, terwijl de oppositie (GL-PvdA) het integratieframe afwijst. De spanning tussen de Amsterdamse driehoek (burgemeester, politie, OM) en politiek Den Haag is een tweede breuklijn, waarbij Amsterdam de polariserende toon van de landelijke politiek bekritiseert. Het Shell-arrest in hoger beroep raakt de klimaatdebat: de vraag of rechters of politiek klimaatdoelen moeten afdwingen bij bedrijven is politiek geladen. Antisemitisme, integratie en de definitie van het probleem vormen de vierde spanningslijn, waarbij partijen fundamenteel van mening verschillen over oorzaken en oplossingen.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, waarvan artikel 2.1 pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist over het totale aanbod. Nieuwsuur is een gezamenlijke productie van NOS en BNNVARA, uitgezonden op NPO 2, en heeft een journalistieke verantwoordingsplicht jegens de samenleving als geheel. PVV-leider Wilders heeft de NPO herhaaldelijk als "linkse omroep" gekritiseerd, wat de politieke gevoeligheid van de redactionele keuzes vergroot.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogrammapositie
VVD	0	Niet direct aan bod — coalitiepositie "ferme taal" (03:50) kort vermeld zonder inhoudelijke duiding — partijprogramma niet weergegeven, maar ook niet vervormd — weggelaten
PVV	-1	03:50 "Coalitiepartijen PVV, VVD en BBB spreken ferme taal. Zij willen dat het kabinet hard optreedt tegen Marokkaanse jongeren die uit de bocht vliegen." — Programmapositie: asielstop, de-islamisering, harde aanpak — weergave is oppervlakkig en reduceert PVV tot één zin zonder inhoudelijke toelichting — gedeeltelijk weggelaten
GL-PvdA	+1	03:12–03:36 Timmermans krijgt uitgebreide spreektijd om het integratierame te nuanceren en antisemitisme te veroordelen zonder het te koppelen aan een integratieprobleem — programmapositie (humaan asielbeleid, nuance) correct weergegeven — correct
NSC	+1	04:04–04:42 NSC-positie (voorzichtig, beschouwend, benoemen zonder te generaliseren) uitgebreid aan bod — programmapositie (beheersbare migratie, rechtsstaat) herkenbaar — correct
D66	0	Niet aan bod in de uitzending — weggelaten
BBB	-1	03:50 samen met PVV en VVD in één zin gegroepeerd als "ferme taal" — geen inhoudelijke toelichting van BBB-standpunt — weggelaten/oppervlakkig
CDA	0	Niet aan bod — weggelaten
SP	0	Niet aan bod — weggelaten

Samenvatting Partijbias

- Nauwkeurigste weergave: GL-PvdA (Score +1) en NSC (Score +1) — beide partijen krijgen spreektijd en hun nuancepositie wordt herkenbaar weergegeven.
- Sterkste vertekening: PVV (Score -1) en BBB (Score -1) — coalitiestandpunten worden in één zin samengevat zonder inhoudelijke duiding of spreektijd voor vertegenwoordigers.
- Gemiddelde afwijking van 0: 0.5
- Conclusie: De uitzending geeft de oppositieleider (Timmermans/GL-PvdA) en de meest voorzichtige coalitiepartij (NSC) de meeste inhoudelijke ruimte. PVV, de grootste regeringspartij, krijgt geen eigen spreektijd en wordt uitsluitend via een samenvattende zin van de redactie gekarakteriseerd. Dit creëert een structurele asymmetrie waarbij de coalitie als blok wordt neergezet terwijl de oppositie individueel en genuanceerd aan bod komt.

Links-Rechts-Algemene Tendens

TENDENTIESCORE: +1.2

INDELING: Links-begunstigend

Motivering: De uitzending geeft de oppositieleider Timmermans (GL-PvdA, CHES 2.4) uitgebreide spreektijd om het dominante rechts-coalitieframe ("integratieprobleem", "Marokkaanse jongeren") te nuanceren, terwijl PVV, VVD en

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

BBB uitsluitend via een redactionele samenvatting worden gekarakteriseerd. Het Shell-segment wordt ingeleid met een uitgebreide historische context die de klimaatbeweging begunstigt, en de Milieudefensie-directeur krijgt een emotioneel slotwoord. De agenda-setting (antisemitisme als integratievraagstuk, klimaatverantwoordelijkheid van bedrijven) sluit structureel aan bij progressief-linkse frames.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: Nieuwsuur
- Datum: 12.11.2024
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/Reporter: Jeroen (presentator, naam meerdere malen vermeld); verslaggevers niet bij naam genoemd in transcript
- Geïnterviewde personen:

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Femke Halsema	Burgemeester Amsterdam	D66-achtergrond, onafhankelijk burgemeester	Midden-links
Frans Timmermans	Fractieleider GL-PvdA	GL-PvdA	Links (CHES 2.4)
NSC-woordvoerder (niet bij naam)	Kamerlid NSC	NSC	Midden-rechts (CHES 5.8)
Frans Everts	President-directeur Shell Nederland	Bedrijfsleven	N.v.t.
Milieudefensie-directeur (niet bij naam)	Directeur Milieudefensie	NGO, klimaatactivisme	Links-progressief
Zeepmaker Utrecht (niet bij naam)	Ondernemer biologische cosmetica	Bedrijfsleven	N.v.t.
Cosmeticabedrijf-vertegenwoordiger (niet bij naam)	Ondernemer	Bedrijfsleven	N.v.t.
Skal Biocontrole-vertegenwoordiger (niet bij naam)	Toeziachter biologisch	Overheidsinstantie	N.v.t.

Hoofdthema

De uitzending behandelt drie hoofdonderwerpen: (1) de politieke nasleep van de Amsterdam-rellen na Maccabi Tel Aviv–Ajax, met verantwoording door burgemeester Halsema en politieke reacties; (2) de Shell-uitspraak in hoger beroep waarbij het hof het eerdere vonnis vernietigt; (3) misleidende biologische claims in de cosmeticasector.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENSELECTIE

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Frans Timmermans — Fractie leider GL-PvdA

Tijdstempel: 03:12–03:36

Uitspraak: "We hebben een uitdaging. Er leven in delen van onze bevolking beelden over Joden. Die beelden moeten weg. Er is geen enkele rechtvaardiging voor antisemitisme. Wat er in de rest van de wereld of het land ook gebeurt. En daar moeten we wat aan doen. Ik bagatelliseer het zeker niet. Maar ik hoop dat we ook een beetje nuance in de discussie kunnen brengen."

Inkadering: Timmermans wordt geïntroduceerd als "de leider van de grootste oppositiepartij" — een politieke functie, geen expertrol. Hij spreekt als politicus, niet als onafhankelijk deskundige.

Ontbrekende tegenstem: Een PVV- of VVD-woordvoerder die het integratieframe inhoudelijk verdedigt.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: GL-PvdA, gefinancierd via partijsubsidie en Tweede Kamer-budget. Geen onafhankelijke financiering. Belang: oppositiepartij heeft institutioneel belang bij het bekritisieren van het kabinetsbeleid.

(b) MANDAAT: Politiek fractie leider — mandaat is per definitie partijpolitiek, niet neutraal.

D1 Belangenconflict: -1 — Oppositieleider heeft direct belang bij het nuanceren van het coalitieframe

D2 Persoonlijk risico: +1 — Antisemitisme veroordelen terwijl je nuance bepleit is politiek riskant

D3 Vakbekwaamheid: 0 — Politicus, geen wetenschapper of expert op het gebied van integratie of antisemitisme

D4 Meningsconsistentie: +1 — Timmermans heeft consistent een nuancepositie ingenomen

D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Geen data, maar ook niet sterk emotioneel

D6 Bronniveau: -1 — Politieke opinie, geen primaire bron

• TOTAAL: 0 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Timmermans wordt geïntroduceerd als "leider van de grootste oppositiepartij" — dit is een politieke kwalificatie, geen expertrol. De framing suggereert echter dat zijn positie representatief is voor een breed maatschappelijk perspectief.

Expert 2: Frans Everts — President-directeur Shell Nederland

Tijdstempel: 13:44–25:42

Uitspraak: "We zijn het eens met milieudefensie. We hebben hetzelfde doel." (14:30–14:33)

Inkadering: Everts wordt geïntroduceerd als "president-directeur van Shell Nederland" — een bedrijfsfunctie. Hij spreekt als vertegenwoordiger van een partij in de rechtszaak.

Ontbrekende tegenstem: Een onafhankelijke klimaateconoom of energietransitie-expert.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Shell plc, beursgenoteerd olie- en gasbedrijf. Direct financieel belang bij de uitkomst van de rechtszaak en bij het framen van de transitie strategie als adequaat.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

(b) MANDAAT: CEO van een partij in de rechtszaak — per definitie niet neutraal over de uitkomst of de klimaatverantwoordelijkheid van Shell.

- D1 Belangenconflict: -2 — Directe partij in de rechtszaak; financieel belang bij gunstige framing
- D2 Persoonlijk risico: -1 — Weinig persoonlijk risico; spreekt in belang van zijn bedrijf
- D3 Vakbekwaamheid: +1 — Kennis van Shell's bedrijfsvoering, maar geen onafhankelijke klimaatexpert
- D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent pro-transitie maar pro-fossiel narratief
- D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Gebruikt cijfers (60% reductie eigen uitstoot, 15-20% transportklanten)
- D6 Bronniveau: -1 — Interne bedrijfscijfers, niet onafhankelijk geverifieerd

• TOTAAL: -1 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Everts wordt als enige inhoudelijke gast uitgenodigd voor het Shell-segment. Zijn framing van Shell als verantwoordelijk transitiebedrijf wordt niet tegengesproken door een onafhankelijke expert, alleen door de Milieudefensie-directeur (eveneens een partij in de zaak).

Expert 3: Milieudefensie-directeur (niet bij naam)

Tijdstempel: 17:24–18:07

Uitspraak: "Wij verwachten dat Shell als een verantwoordelijk burger handelt. Een burger van de samenleving. En geen schade veroorzaakt via hun uitstoot van broeikasgassen. En op die manier bijdraagt aan gevaarlijke klimaatverandering. Dat moet stoppen."

Inkadering: Directeur van een advocacy-organisatie die de rechtszaak heeft aangespannen — een directe partij.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Milieudefensie (Friends of the Earth Netherlands) — gefinancierd via donaties, lidmaatschapsgelden en subsidies. Institutioneel belang bij het framen van de uitspraak als een tegenslag en bij het mobiliseren van steun.

(b) MANDAAT: Advocacy-organisatie — mandaat is per definitie partijdig ten gunste van klimaatactie.

- D1 Belangenconflict: -2 — Directe partij in de rechtszaak; institutioneel belang bij bepaalde framing
- D2 Persoonlijk risico: +1 — Publiekelijk opkomen voor verliezende zaak heeft reputatierisico
- D3 Vakbekwaamheid: +1 — Expertise op het gebied van klimaatrecht en -beleid
- D4 Meningsconsistentie: +2 — Consistent klimaatactivisme
- D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Sterk emotioneel appel ("gevaarlijke klimaatverandering", "toekomst van je kinderen")
- D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (verwijst naar wetenschappelijke consensus zonder directe citaten)

• TOTAAL: +1 → BRONLICHT: GEEL

Ontbrekende expertengroepen:

- Onafhankelijke klimaatrechtjurist voor duiding van de precedentwerking
- Klimaateconoom voor analyse van de effectiviteit van rechtszaken vs. overheidsbeleid
- Integratie- of criminoloog voor duiding van de Amsterdam-rellen

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Frans Timmermans — Fractieleider GL-PvdA	-1	+1	0	+1	0	-1	0	GEEL
Frans Everts — President-directeur Shell Nederland	-2	-1	+1	+1	+1	-1	-1	GEEL
Milieudefensie-directeur (niet bij naam)	-2	+1	+1	+2	-1	0	+1	GEEL

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting (Matrixresultaat):

- Timmermans: GEEL (score 0) — politicus, geen expert, maar consistent en met enig persoonlijk risico
- Everts: GEEL (score -1) — directe partij in rechtszaak, financieel belang, interne cijfers niet geverifieerd
- Milieudefensie-directeur: GEEL (score +1) — directe partij, maar consistent en met reputatierisico

Alle drie de hoofdgasten hebben een directe belang bij de framing van hun onderwerp. Geen van de drie is een onafhankelijke expert. De uitzending presenteert partijdige bronnen zonder onafhankelijke tegenwicht.

2. BRONSELECTIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Amsterdamse Driehoek (Halsema, politiechef, hoofdofficier)

Tijdstempel: 05:00–12:22

Uitspraak: "Halsema herhaalde dat de driehoek, burgemeester, politie, Openbaar Ministerie het maximale heeft gedaan om het geweld te voorkomen." (05:00–05:04)

(a) Financiering en bestuur: Gemeentelijke overheid Amsterdam — gefinancierd via gemeentebelasting en rijksbijdragen.

(b) Structureel belangenconflict: De driehoek verantwoordt haar eigen optreden — een klassiek geval van zelfverantwoording zonder onafhankelijke toetsing.

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijk onderzoekscommissie of forensisch expert die het optreden van de driehoek beoordeelt.

Bron 2: ACM en NVWA (cosmetica-segment)

Tijdstempel: 36:31–37:04

Uitspraak: "De ACM laat weten nog nooit te hebben ingegrepen bij misleidingen van biologische cosmetica." (36:36–36:41) / "Maar later komt de NVWA daar weer op terug. Dan stelt het dat het wel een toezichtsrol heeft." (36:55–37:00)

(a) Financiering: Overheidsinstanties — gefinancierd via rijksbegroting.

(b) Structureel belangenconflict: Overheidsinstanties die hun eigen handhavingsfalen moeten verklaren — beperkte prikkel tot zelfkritiek.

(c) Ontbrekende tegenbron: Een onafhankelijke consumentenorganisatie (bijv. Consumentenbond) die de handhavingslacune beoordeelt.

Geruchttoetsing (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 07:40–07:44

Bewering: "Online verschijnt een oproep van taxichauffeurs om zich te mobiliseren."

Woordmarkering: "Online verschijnt" — geen primaire bron, geen screenshot, geen verificatie

Primaire bron aanwezig: Nee — strafpunt (+1)

Gerucht 2:

Tijdstempel: 10:18–10:22

Bewering: "Online wordt gesproken van een jodenjacht."

Woordmarkering: "Online wordt gesproken van" — geen primaire bron, geen verificatie van de herkomst

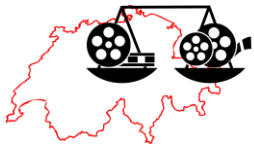
Primaire bron aanwezig: Nee — strafpunt (+1)

Samenvatting: De bronselectie is sterk institutioneel (overheid, bedrijfsleven, advocacy) en mist onafhankelijke wetenschappelijke of maatschappelijke stemmen. Twee beweringen worden zonder primaire bron gepresenteerd, wat de feitelijke grondslag verzwakt.

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

3. TIJDSVERDELING									5/10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd:

- Halsema/Amsterdamse driehoek (institutioneel, zelfverantwoording): ca. 7 min. (17%)
- Frans Timmermans (GL-PvdA, oppositie): ca. 2 min. (5%)
- NSC-woordvoerder (coalitie, voorzichtig): ca. 1.5 min. (4%)
- PVV/VVD/BBB (coalitie, ferme taal): 0 min. — uitsluitend via redactionele samenvatting (0%)
- Frans Everts/Shell (bedrijfsleven): ca. 10 min. (25%)
- Milieudefensie-directeur (NGO, klimaatactivisme): ca. 1.5 min. (4%)
- Cosmetics-segment (diverse stemmen): ca. 7 min. (17%)
- Presentator/voice-over: ca. 11 min. (28%)

Samenvatting: De tijdsverdeling is sterk asymmetrisch: Shell krijgt 25% van de totale uitzendingstijd als enige inhoudelijke gast, terwijl de grootste regeringspartij (PVV) geen enkele seconde directe spreektijd krijgt. De oppositie (Timmermans) krijgt meer inhoudelijke spreektijd dan alle coalitiewoordvoerders samen.

4. WEGLATING (Selectieve Weglating)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Weglating 1: Geen spreekijd voor PVV, VVD of BBB

Context

De drie grootste coalitiepartijen worden uitsluitend via een redactionele samenvatting gekarakteriseerd.

Relevant bij: 03:50–03:58

Werking: De kijker hoort uitsluitend de oppositie (Timmermans) en de meest voorzichtige coalitiepartij (NSC) inhoudelijk spreken. Het coalitiestandpunt wordt gereduceerd tot "ferme taal" zonder inhoudelijke onderbouwing.

Weglating 2: Geen stem van de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap

Context

Het politieke debat draait grotendeels om "Marokkaanse jongeren" maar de gemeenschap zelf komt niet aan het woord.

Relevant bij: 03:54–04:42

Werking: De gemeenschap wordt uitsluitend als object van politiek debat behandeld, niet als subject met een eigen perspectief. Dit versterkt het stigmatiserende frame.

Weglating 3: Geen onafhankelijke beoordeling van het optreden van de Amsterdamse driehoek

Context

Halsema verantwoordt haar eigen optreden; geen onafhankelijke expert of criticus krijgt spreekijd.

Relevant bij: 05:00–12:22

Werking: De zelfverantwoording van de driehoek wordt niet getoetst. Kritische vragen van gemeenteraadsleden worden samengevat maar niet inhoudelijk uitgediept.

Samenvatting: De uitzending laat structureel de stemmen weg die het dominante institutionele narratief zouden kunnen uitdagen: coalitiewoordvoerders, de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap en onafhankelijke beoordelaars van het overheidsoptreden.

Ontbrekende stemmen

- Vertegenwoordiger Marokkaans-Nederlandse gemeenschap: Had kunnen bijdragen aan nuancering van het stigmatiserende debat en de impact van collectieve schuld op de gemeenschap.
- PVV-woordvoerder: Had de coalitiestandpunten inhoudelijk kunnen toelichten in plaats van via een redactionele samenvatting.
- Klimaatwetenschapper: Had de wetenschappelijke betekenis van de Shell-uitspraak voor klimaatdoelen kunnen duiden.
- Onafhankelijk juridisch expert (klimatrecht): Had de precedentwerking van het Shell-arrest in Europese context kunnen plaatsen.
- Joodse gemeenschapsvertegenwoordiger: Had direct kunnen spreken over veiligheidsbeleving en verwachtingen van de overheid.
- Slachtoffer van de Amsterdam-rellen: Had een menselijk gezicht gegeven aan de abstracte politieke discussie.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- ACM/NVWA-woordvoerder (cosmetica): Had de handhavingslacune kunnen toelichten; nu wordt uitsluitend via voice-over geciteerd.
- Europarlementariër over Green Deal/cosmeticaregelgeving: Had de Europese beleidscontext kunnen verdiepen.

5. CIJFERMANIPULATIE

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1: Shell's CO₂-uitstoot — 90/10-verhouding

Tijdstempel: 20:36–20:42

Cijfer: "maar in verhouding is dat ongeveer 90 - 10." (verhouding uitstoot klanten vs. eigen uitstoot Shell)

Dimensies: (b) aandeel getoond — (a) absolute waarde niet gespecificeerd — (c) trend niet getoond

Ontbrekende context: Wat is de absolute uitstoot van Shell's eigen operaties vs. klantuitstoot in megatonnen CO₂?

Hoe verhoudt dit zich tot de mondiale uitstoot? Is de 90/10-verhouding stabiel, verbeterd of verslechterd?

Werking: De 90/10-verhouding suggereert dat Shell's eigen inspanningen (10%) marginaal zijn, maar zonder absolute cijfers en trenddata is de beleidsrelevantie niet te beoordelen.

Bevinding 2: Shell's reductie eigen uitstoot — "bijna 60 procent"

Tijdstempel: 18:23–18:30

Cijfer: "die willen we halveren voor het einde van dit decennium. We hebben al bijna 60 procent van dat doel behaald."

Dimensies: (b) aandeel getoond — (a) absolute waarde niet gespecificeerd — (c) trend niet getoond

Ontbrekende context: Wat is het basisjaar? Welke uitstootcategorieën zijn inbegrepen (Scope 1, 2 of 3)? Is de reductie het gevolg van efficiëntieverbeteringen of van verkoop van activa?

Werking: De 60%-claim klinkt indrukwekkend maar is zonder methodologische context niet verifieerbaar. De presentator daagt de claim niet uit.

Bevinding 3: "Shells fossiele brandstoffen stoten jaarlijks tien keer meer CO₂ uit dan heel Nederland"

Tijdstempel: 15:55–16:01

Cijfer: "Shells fossiele brandstoffen stoten jaarlijks tien keer meer CO₂ uit dan heel Nederland."

Dimensies: (b) aandeel getoond — (a) absolute waarde niet gespecificeerd — (c) trend niet getoond

Ontbrekende context: Welk jaar? Scope 3 (klantuitstoot) of alleen eigen operaties? Hoe verhoudt dit zich tot andere grote oliemaatschappijen? Is dit een stijgende of dalende trend?

Werking: Het cijfer wordt als dramatisch feit gepresenteerd in de historische context die de Milieudefensie-zaak inleidt, zonder bronvermelding of methodologische toelichting.

Samenvatting: Drie significante cijfers worden gepresenteerd zonder adequate contextualisering (absolute waarden, trenddata, methodologie). Alle drie de cijfers worden gebruikt in een argumentatieve context (klimaatverantwoordelijkheid Shell) en voldoen daarmee aan de drieklankstoets. Het ontbreken van meerdere dimensies is een structureel bevinding.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Diskreditering via associatie met negatieve groepen/ideeën.

Associatie 1: "Jodenjacht"

Tijdstempel: 10:18–10:22

Citaat: "Online wordt gesproken van een jodenjacht."

Techniek: Het woord "jodenjacht" — met zijn historische connotaties van de Holocaust — wordt geïntroduceerd als online circulerende term, maar door het te citeren zonder distantieering wordt de associatie met de daders (impliciet: Marokkaanse jongeren) versterkt.

Werking: De term laadt de gebeurtenissen met maximale historische zwaarte zonder dat de feitelijke ernst van de incidenten onafhankelijk is vastgesteld.

Associatie 2: Koppeling Maccabi-supporters aan provocaties

Tijdstempel: 07:11–07:28

Citaat: "In de nacht van woensdag op donderdag loopt de spanning op. In het centrum trekken supporters van Maccabi een Palestijnse vlag van een gevel. En iets verderop wordt een Palestijnse vlag in brand gestoken. Een taxi wordt vernield."

Techniek: De gedragingen van Maccabi-supporters (vlag van gevel trekken, vlag verbranden, taxi vernielen) worden feitelijk vermeld maar zonder expliciete veroordeling of contextualisering van de ernst.

Werking: De volgorde van de presentatie (eerst provocaties supporters, dan geweld tegen supporters) kan de indruk wekken van een causaal verband, zonder dat dit expliciet wordt gesteld.

Samenvatting: De uitzending gebruikt het woord "jodenjacht" zonder primaire bronvermelding en presenteert de gedragingen van Maccabi-supporters in een volgorde die impliciet een causaal verband suggereert met het latere geweld. Dit zijn geen expliciete associatietechnieken maar structurele framingkeuzes met vergelijkbaar effect.

7. TIMING

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1: Emotionele opening met Halsema's zelfverdediging

Positie: 00:03–00:17 (opening)

Inhoud: "Als u kritiek heeft, moet u bij mij zijn. En niet bij de mensen die in de uitvoering ongelooflijk hard hebben gewerkt... hun uiterste best hebben gedaan."

Timing-effect: De uitzending opent met Halsema die haar medewerkers verdedigt — een emotioneel en sympathiek frame dat de kijker positioneert vóór de inhoudelijke verantwoording begint. Kritiek op de driehoek wordt daarmee vooraf geneutraliseerd.

Bevinding 2: Milieudefensie-directeur krijgt emotioneel slotwoord in Shell-segment

Positie: 17:41–18:07 (vlak voor het interview met Everts)

Inhoud: "Ik zou de CEO van Shell willen oproepen... Handel alsof je de mogelijkheid hebt om de toekomst van je kinderen veilig te stellen."

Timing-effect: De emotionele oproep van Milieudefensie wordt geplaatst vlak vóór het interview met Everts, waardoor de kijker het interview ingaat met een moreel frame ("toekomst van je kinderen") dat Everts moet weerleggen.

Bevinding 3: Historische context Shell uitsluitend vanuit klimaatbewegingsperspectief

Positie: 15:23–17:21 (midden, vóór het interview)

Inhoud: Uitgebreide historische context over Urgenda, Parijs-akkoord, Zwitserse ouderen bij EHRM, "dit jaar waarschijnlijk het warmste jaar ooit gemeten."

Timing-effect: De historische context wordt uitsluitend vanuit het perspectief van de klimaatbeweging opgebouwd, voordat Everts aan het woord komt. Er is geen vergelijkbare historische context over Shell's transitie-investeringen of de energiezekerheidsargumenten.

Samenvatting: De timing van emotionele elementen (opening Halsema, slotwoord Milieudefensie) en de eenzijdige historische context vóór het Shell-interview creëren een frame dat de institutionele en bedrijfsposities structureel benadeelt ten opzichte van de kritische perspectieven.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1: Geen doorvragen bij Halsema's zelfverdediging

Tijdstempel: 05:00–12:22

Uitlokkende gebeurtenis: Halsema stelt dat de driehoek "het maximale heeft gedaan" — een claim die door gemeenteraadsleden wordt betwist.

Reactie: De presentator vat de verantwoording samen zonder kritische doorvragen aan Halsema zelf.

Vergelijking: Bij Frans Everts (Shell) wordt herhaaldelijk doorgevraagd: "Dus u gaat ook niet meer doen dan wat u aan het doen bent?" (18:35), "Zegt u: we doen iets extra's?" (21:24), "Bent u blij met de verkiezing van Trump?" (25:28).

Asymmetrie: Everts wordt aanzienlijk harder bevraagd dan Halsema. Halsema's zelfverantwoording wordt niet kritisch getoetst door de presentator.

Verontwaardigingsgraad: 1/5

Selectiviteit: 2/5

Bevinding 2: Geen kritische reactie op Timmermans' politieke framing

Tijdstempel: 03:12–03:50

Uitlokkende gebeurtenis: Timmermans stelt dat Nederland "geen integratieprobleem" heeft — een politiek omstreden claim.

Reactie: De presentator vraagt: "Hoe beoordeelt u het optreden van het kabinet tot nu toe?" — een open vraag die Timmermans de ruimte geeft zijn oppositierol te spelen.

Vergelijking: Bij het NSC-kamerlid wordt doorgevraagd: "En waar zit het?" (04:17) — wat leidt tot het benoemen van "Marokkanen".

Asymmetrie: Timmermans' frame wordt niet uitgedaagd; het NSC-kamerlid wordt gestimuleerd tot concretisering.

Verontwaardigingsgraad: 1/5

Selectiviteit: 2/5

Samenvatting: De selectieve verontwaardiging is beperkt maar aanwezig: Everts (Shell) wordt aanzienlijk harder bevraagd dan Halsema (overheid), en Timmermans' politieke frame wordt niet uitgedaagd terwijl het NSC-kamerlid wordt gestimuleerd tot concretisering. De asymmetrie is niet extreem maar structureel consistent.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Weglating — Totaalbeeld)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het onderwerp af?

Bevinding 1: Amsterdam-rellen — geen stem van slachtoffers of getuigen

Tijdstempel: 01:01–12:22

Ontbrekend perspectief/feit: Geen directe getuigenissen van slachtoffers van het geweld, Maccabi-supporters of Amsterdamse bewoners.

Relevantie: De menselijke dimensie van de rellen wordt volledig gemedieerd via institutionele bronnen (driehoek, politici).

Impact: Het publiek krijgt een institutioneel-politiek beeld van de rellen zonder de menselijke realiteit te zien.

Bevinding 2: Shell-segment — geen onafhankelijke klimaatexpert

Tijdstempel: 12:27–25:42

Ontbrekend perspectief/feit: Geen klimaatwetenschapper, energieeconoom of onafhankelijk juridisch expert.

Relevantie: De wetenschappelijke en juridische context van de uitspraak wordt uitsluitend via voice-over en partijdige bronnen (Shell, Milieudefensie) gepresenteerd.

Impact: De kijker kan de claims van beide partijen niet onafhankelijk toetsen.

Bevinding 3: Cosmetics-segment — geen reactie van misleidende bedrijven

Tijdstempel: 34:43–35:30

Ontbrekend perspectief/feit: Bedrijven die ten onrechte biologische keurmerken gebruiken worden geconfronteerd (via voice-over) maar komen niet zelf aan het woord.

Relevantie: Hoor en wederhoor is een journalistiek basisprincipe.

Impact: De beschuldigingen worden eenzijdig gepresenteerd; de bedrijven kunnen hun handelwijze niet toelichten.

Samenvatting: De uitzending mist structureel de stemmen die het institutionele narratief zouden kunnen uitdagen of verrijken: slachtoffers, onafhankelijke experts en beschuldigde partijen. Dit leidt tot een onvolledig en institutioneel gekleurd totaalbeeld.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1: Amsterdam-rellen als antisemitisme-probleem, niet als openbare-ordeprobleem

Tijdstempel: 01:01–01:16

Citaat: "Ruim 5 dagen nadat het in Amsterdam flink uit de hand liep... staat burgemeester Halsema vandaag tegenover de gemeenteraad. Waar ze zich verantwoordt voor de beslissingen die ze samen met politie en justitie nam voor, tijdens en na afloop van de wedstrijd Maccabi Tel Aviv-Ajax."

Manipulatie: De rellen worden primair geframed als een verantwoordingsvraagstuk voor de Amsterdamse driehoek, niet als een maatschappelijk veiligheidsprobleem of een integratievraagstuk.

Waarom problematisch: Dit frame begunstigt de institutionele verantwoording (driehoek verdedigt zichzelf) boven de politieke en maatschappelijke dimensies die in het Kamerdebat centraal staan.

Bevinding 2: Shell als moreel verantwoordelijke actor, niet als juridisch vrijgesprokene

Tijdstempel: 18:07–18:14

Citaat: "Het komt nu aan op uw eigen verantwoordelijkheid. Gaat u iets extra's doen?"

Manipulatie: Ondanks de juridische vrijspraak van Shell in hoger beroep wordt het interview geframed als een morele verantwoordingsvraag. De juridische uitkomst wordt genegeerd als relevant kader.

Waarom problematisch: Het frame suggereert dat Shell moreel verplicht is meer te doen dan juridisch vereist, zonder dat dit frame wordt uitgedaagd door een onafhankelijke stem.

Bevinding 3: Klimaatverandering als vaststaand en urgent kader

Tijdstempel: 15:23–17:02

Citaat: "Ondertussen wordt dit jaar waarschijnlijk het warmste jaar ooit gemeten. De uitstoot van broeikasgassen is hoger dan ooit."

Manipulatie: De historische context wordt opgebouwd als een escalerende klimaatcrisis, wat het frame voor het Shell-interview bepaalt. Er is geen alternatief frame (bijv. energiezekerheid, economische transitiekosten).

Waarom problematisch: Het eenzijdige klimaatcrisisframe positioneert Shell's verweer als moreel ontoereikend, ongeacht de juridische en economische argumenten.

Samenvatting: De uitzending hanteert drie dominante frames: institutionele verantwoording (Amsterdam), morele verantwoordelijkheid (Shell) en klimaatcrisis (historische context). Alternatieve frames (veiligheid, juridische vrijspraak, energiezekerheid) worden structureel onderdrukt.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1: "Jodenjacht"

Tijdstempel: 10:18–10:22

Citaat: "Online wordt gesproken van een jodenjacht."

Manipulatie: Het woord "jodenjacht" heeft directe Holocaust-connotaties. Door het te citeren als online circulerende term wordt de maximale historische zwaarte geactiveerd zonder dat de feitelijke ernst onafhankelijk is vastgesteld.

Waarom problematisch: Neutraal alternatief zou zijn: "Online werd gesproken van gerichte aanvallen op Israëlische supporters" — dit beschrijft hetzelfde feit zonder de Holocaust-associatie.

Bevinding 2: "Ferre taal" voor coalitie vs. geen kwalificatie voor oppositie

Tijdstempel: 03:50–03:54

Citaat: "Coalitiepartijen PVV, VVD en BBB spreken ferre taal."

Manipulatie: De coalitiestandpunten worden gekwalificeerd als "ferre taal" — een term die zowel krachtig als ongenueanceerd kan betekenen. Timmermans' standpunt wordt niet gekwalificeerd.

Waarom problematisch: "Ferre taal" heeft een licht pejoratieve connotatie (ongenuanceerd, populistisch). Neutraal alternatief: "Coalitiepartijen PVV, VVD en BBB pleiten voor harde maatregelen."

Bevinding 3: "Uit de bocht vliegen" voor Marokkaanse jongeren

Tijdstempel: 03:54–03:58

Citaat: "Zij willen dat het kabinet hard optreedt tegen Marokkaanse jongeren die uit de bocht vliegen."

Manipulatie: "Uit de bocht vliegen" is een eufemisme voor ernstig geweld (mishandeling, antisemitische aanvallen). De term bagatelliseert de ernst van de incidenten.

Waarom problematisch: Neutraal en preciezer alternatief: "Marokkaanse jongeren die betrokken waren bij geweld en antisemitische incidenten."

Samenvatting: De woordkeuze is op drie punten problematisch: het gebruik van "jodenjacht" activeert maximale historische connotaties, "ferre taal" kwalificeert coalitiestandpunten licht pejoratief, en "uit de bocht vliegen" bagatelliseert ernstig geweld.

12. MODERATIEGEDRAG

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch beginsel (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1: Herhaald doorvragen bij Shell, niet bij Halsema

Tijdstempel: 18:35–25:42 (Shell) vs. 05:00–12:22 (Halsema)

Uitlokkende gebeurtenis (Shell): Everts geeft vage antwoorden over extra maatregelen.

Citaat (presentator): "Dus u gaat ook niet meer doen dan wat u aan het doen bent?" (18:35) / "Zegt u: we doen iets extra's?" (21:24) / "Bent u blij met de verkiezing van Trump?" (25:28)

Vergelijking: Halsema stelt dat de driehoek "het maximale heeft gedaan" — een vergelijkbaar vage claim. De presentator vraagt niet door op de specifieke beslissingen die achteraf bekritiseerd worden.

Asymmetrie: Everts wordt herhaaldelijk en kritisch doorgevraagd; Halsema's zelfverantwoording wordt niet op vergelijkbare wijze uitgedaagd. Nachweisbaar asymmetrisch.

Bevinding 2: Sympathiserende opening bij Everts

Tijdstempel: 13:46–14:07

Uitlokkende gebeurtenis: Milieudefensie-directeur toont emotie na verloren zaak.

Citaat (presentator): "Heel emotionele reacties, snapt u dat?" (13:46)

Vergelijking: Bij Halsema wordt niet gevraagd of zij de emoties van slachtoffers van de rellen begrijpt.

Asymmetrie: De vraag "snapt u dat?" aan Everts is empathisch van toon — het nodigt hem uit begrip te tonen voor de tegenstander. Dit is een zachte opening die de toon van het interview bepaalt. Niet sterk asymmetrisch maar opmerkelijk.

Bevinding 3: Geen doorvragen bij Timmermans' claim "geen integratieprobleem"

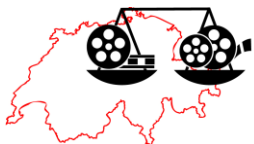
Tijdstempel: 03:16–03:50

Uitlokkende gebeurtenis: Timmermans stelt dat Nederland "geen integratieprobleem" heeft — een politiek omstreden claim.

Citaat (presentator): "Hoe beoordeelt u het optreden van het kabinet tot nu toe?" — open vraag, geen uitdaging van de claim.

Vergelijking: Bij het NSC-kamerlid wordt doorgevraagd: "En waar zit het?" (04:17) — wat leidt tot concretisering.

Asymmetrie: Timmermans' frame wordt niet uitgedaagd; het NSC-kamerlid wordt gestimuleerd tot concretisering die politiek gevoelig ligt. Nachweisbaar asymmetrisch.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: Het moderatiegedrag vertoont een consistente asymmetrie: Everts (Shell/bedrijfsleven) en het NSC-kamerlid (coalitie) worden harder bevroegd dan Halsema (institutioneel) en Timmermans (oppositie). Dit patroon is structureel en niet toe te schrijven aan toeval.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verschillende harde/zachte vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1: Shell vs. Halsema

Aan Frans Everts (Shell), 18:35: "Dus u gaat ook niet meer doen dan wat u aan het doen bent?" — hard, herhaald, normatief

Aan Halsema (driehoek), 10:10: "Was het niet nodig om de supporters ergens met bussen heen te begeleiden?" — mild, één keer, procedureel

Vergelijking: Everts wordt herhaaldelijk bevestigd op zijn morele verantwoordelijkheid; Halsema wordt één keer procedureel bevestigd zonder doorvragen op de kritiek van gemeenteraadsleden.

Asymmetrie 2: Timmermans vs. NSC-kamerlid

Aan Frans Timmermans (GL-PvdA), 03:40: "Hoe beoordeelt u het optreden van het kabinet tot nu toe?" — open, uitnodigend, geen uitdaging van zijn frame

Aan NSC-kamerlid, 04:17: "En waar zit het?" — doorvragend, leidt tot politiek gevoelige concretisering

Vergelijking: Timmermans mag zijn frame onuitgedaagd presenteren; het NSC-kamerlid wordt gestimuleerd tot een uitspraak die politiek risicovol is ("Marokkanen van de tweede en derde generatie").

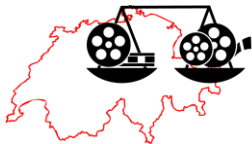
Asymmetrie 3: Shell — herhaalde morele druk

Aan Frans Everts (Shell), 21:05–21:24: "Zegt u nou vandaag: die verantwoordelijkheid nemen we en we gaan ook meer doen." / "Zegt u: we doen iets extra's?" — normatief, herhaald, moreel geladen

Aan Milieudefensie-directeur: Geen kritische vragen over de effectiviteit van rechtszaken als klimaatinstrument of over de precedentwerking voor andere sectoren.

Vergelijking: Shell wordt moreel bevestigd; Milieudefensie wordt niet kritisch bevestigd over haar strategie.

Samenvatting: De vragen-asymmetrie is het meest uitgesproken in het Shell-segment (herhaalde morele druk op Everts, geen kritische vragen aan Milieudefensie) en in het Amsterdam-segment (open vragen aan Timmermans, doorvragen bij NSC). Dit patroon is consistent met de links-begunstigende tendens die in Stap 1 is vastgesteld.

14. FALSE BALANCE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1: Shell "eens met Milieudefensie" als schijnbalans

Tijdstempel: 14:30–14:33

Constructie: "We zijn het eens met milieudefensie. We hebben hetzelfde doel."

Analyse: Everts' claim dat Shell en Milieudefensie "hetzelfde doel" hebben wordt niet uitgedaagd. Dit creëert een schijnbalans: de fundamentele tegenstelling (juridische verplichting vs. vrijwillige actie, tempo van transitie) wordt geneutraliseerd door een vage gemeenschappelijke doelstelling.

Samenvatting: De false balance is beperkt maar aanwezig: Everts' claim van gedeelde doelen met Milieudefensie wordt niet kritisch getoetst, wat de fundamentele tegenstelling in de zaak verhuult.

15. AGENDA-SETTING

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1: Antisemitisme als primaire lens voor de Amsterdam-rellen

Agenda-element: De rellen worden primair geframed als antisemitisme-incident, niet als openbare-ordeprobleem of als gevolg van geopolitieke spanningen.

Tijdstempel: 01:45–01:52 — Bewijs: "Waar premier Schoof vandaag Joodse en andere maatschappelijke organisaties ontving om te spreken over het toenemend anti-semitisme."

Alternatieve agenda: De rol van de geopolitieke context (Gaza-oorlog), de provocaties van Maccabi-supporters, de handhavingscapaciteit van de politie, of de bredere openbare-ordeproblematiek in Amsterdam.

Bevinding 2: Klimaatverantwoordelijkheid van bedrijven als vanzelfsprekend kader

Agenda-element: Het Shell-segment gaat ervan uit dat bedrijven een morele (niet alleen juridische) verantwoordelijkheid hebben voor de uitstoot van hun klanten.

Tijdstempel: 18:07–18:14 — Bewijs: "Het komt nu aan op uw eigen verantwoordelijkheid. Gaat u iets extra's doen?"

Alternatieve agenda: De rol van overheden in het creëren van de juiste spelregels, de verantwoordelijkheid van consumenten, of de economische haalbaarheid van snellere transitie.

Bevinding 3: Biologische cosmetica als consumentenbeschermingsvraagstuk

Agenda-element: Het cosmetica-segment gaat ervan uit dat meer regulering de oplossing is.

Tijdstempel: 37:46–38:54 — Bewijs: "In Europa wordt gewerkt aan nieuwe regels die duurzaamheidsclaims zoals biologisch, beter moet reguleren."

Alternatieve agenda: De vraag of meer regulering effectief is, de kosten voor kleine producenten, of de rol van marktwerking en consumenteninformatie als alternatief voor regulering.

Samenvatting: De agenda-setting begunstigt drie dominante frames: antisemitisme (boven openbare orde), bedrijfsverantwoordelijkheid (boven overheidsverantwoordelijkheid) en regulering (boven marktwerking). Alternatieve frames worden niet op de agenda geplaatst.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenselectie	H	6	Alle hoofdgasten zijn directe partijen met belang bij de framing; geen onafhankelijke experts
2	Bronselectie	H	5	Twee beweringen zonder primaire bron; institutionele bronnen domineren
3	Tijdsverdeling	H	5	Shell krijgt 25% spreektijd; PVV/VVD/BBB krijgen 0% directe spreektijd
4	Weglating	H	7	Marokkaans-Nederlandse gemeenschap, coalitiewoordvoerders en onafhankelijke beoordelaars ontbreken
5	Cijfermanipulatie	H	4	Drie significante cijfers zonder absolute waarden, trenddata of methodologie
6	Schuld door associatie	H	3	"Jodenjacht" zonder primaire bron; impliciete causaliteit provocaties-geweld
7	Timing	H	4	Emotionele opening Halsema en eenzijdige historische context Shell beïnvloeden frame
8	Selectieve Verontwaardiging	H	3	Everts harder bevestigd dan Halsema; Timmermans' frame niet uitgedaagd
9	Volledigheid	H	7	Slachtoffers, onafhankelijke experts en beschuldigde bedrijven ontbreken structureel
10	Framing	S	6	Drie dominante frames (institutionele verantwoording, morele verantwoordelijkheid, klimaatcrisis) onderdrukken alternatieven
11	Woordkeuze	S	5	"Jodenjacht", "ferme taal" en "uit de bocht vliegen" zijn problematisch
12	Moderatiegedrag	S	6	Structurele asymmetrie: Everts en NSC harder bevestigd dan Halsema en Timmermans
13	Vragen-Asymmetrie	S	6	Herhaalde morele druk op Shell; open vragen aan oppositie; geen kritische vragen aan Milieudefensie
14	Schijnbalans	S	3	Schijnbalans via Everts' claim van gedeelde doelen met Milieudefensie
15	Agenda-Setting	S	6	Drie dominante frames sluiten alternatieve perspectieven structureel uit

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 4.9 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 5.3 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 5.1 / 10

Dominante Technieken

- 1. Weglating (Score 7):** De uitzending laat structureel de stemmen weg die het institutionele narratief zouden kunnen uitdagen: coalitiewoordvoerders (PVV, VVD, BBB) krijgen geen directe spreektijd, de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap wordt niet gehoord, en onafhankelijke experts ontbreken in alle drie de hoofdsegmenten. Dit creëert een systematisch vertekend beeld waarbij institutionele en progressieve perspectieven domineren.
- 2. Vragen-Asymmetrie (Score 6):** De presentator hanteert aantoonbaar verschillende vraagstijlen: Shell-directeur Everts wordt herhaaldelijk en normatief bevroegd op zijn morele verantwoordelijkheid, terwijl burgemeester Halsema procedureel en mild wordt bevroegd en oppositieleider Timmermans zijn frame onuitgedaagd mag presenteren. Dit patroon is consistent en structureel.
- 3. Agenda-Setting (Score 6):** De uitzending plaatst drie dominante frames op de agenda (antisemitisme als primaire lens, bedrijfsverantwoordelijkheid boven overheidsverantwoordelijkheid, regulering als oplossing) die alternatieve perspectieven structureel uitsluiten. De agenda-keuzes begunstigen consistent progressief-linkse frames boven conservatief-rechtse of liberale alternatieven.

Kernboodschappen van de Uitzending

****BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK):** ** "De Amsterdamse driehoek heeft het maximale gedaan; de politieke toon vanuit Den Haag is het werkelijke probleem."

Techniek: Framing via emotionele opening (Halsema), tijdsverdeling (driehoek krijgt 17% spreektijd voor zelfverantwoording), weglating van onafhankelijke beoordeling — Bewijzen: 00:03, 05:00, 01:23

****BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK):** ** "Shell-directeur Everts moet moreel verantwoording afleggen, ook al heeft het hof Shell juridisch vrijgesproken."

Techniek: Vragen-asymmetrie (herhaalde morele druk), timing (eenzijdige historische context vóór interview), framing ("Het komt nu aan op uw eigen verantwoordelijkheid") — Bewijzen: 18:07, 21:24, 15:23

****BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK):** ** "Antisemitisme is het kernprobleem van de Amsterdam-rellen; het integratierame van de coalitie is ongenueanceerd."

Techniek: Agenda-setting (antisemitisme als primaire lens), tijdsverdeling (Timmermans krijgt meer spreektijd dan alle coalitiewoordvoerders samen), woordkeuze ("ferme taal" voor coalitie) — Bewijzen: 03:12, 03:50, 01:45

Motivering: De uitzending scoort 5.1/10 op basis van 15 criteria, wat duidt op duidelijke eenzijdigheid. De eenzijdigheid is niet het gevolg van één dominante techniek maar van een consistent patroon: coalitiestandpunten worden gereduceerd tot redactionele samenvattingen, institutionele bronnen verantwoorden zichzelf zonder onafhankelijke toetsing, en de agenda-setting begunstigt structureel progressief-linkse frames. De uitzending voldoet daarmee niet volledig aan de pluriformiteitseis van Mediawet Art. 2.1, die evenwichtige berichtgeving over het totale aanbod vereist. De eenzijdigheid is niet extreem maar wel structureel en consistent.

CONCLUSIE

De Nieuwsuur-uitzending van 13 november 2024 vertoont een consistent patroon van structurele eenzijdigheid dat op meerdere criteria aantoonbaar is. De grootste regeringspartij (PVV) en haar coalitiepartners VVD en BBB krijgen geen directe spreektijd, terwijl de oppositieleider (Timmermans/GL-PvdA) zijn frame onuitgedaagd mag presenteren. Het Shell-segment wordt gedomineerd door een moreel verantwoordingsframe dat de juridische vrijspraak negeert, en de historische context wordt uitsluitend vanuit het perspectief van de klimaatbeweging opgebouwd. De weglating van cruciale stemmen — de Marokkaans-Nederlandse gemeenschap, onafhankelijke experts, coalitiewoordvoerders — is structureel en niet incidenteel. Op basis van Mediawet Art. 2.1, dat pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist, is de uitzending onvoldoende evenwichtig: de pluriformiteitseis wordt geschonden doordat relevante politieke en maatschappelijke perspectieven systematisch worden weggelaten of gereduceerd tot redactionele samenvattingen.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENSELECTIE	6	●●●
2	BRONSELECTIE	5	●●●
3	TIJDSVERDELING	5	●●●
4	WEGLATING (Selectieve Weglating)	7	●●●●
5	CIJFERMANIPULATIE	4	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	3	●●
7	TIMING	4	●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	3	●●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Weglating — Totaalbeeld)	7	●●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	6	●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	5	●●●
12	MODERATIEGEDRAG	6	●●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	6	●●●
14	FALSE BALANCE	3	●●
15	AGENDA-SETTING	6	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

4.9/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

5.3/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

5.1/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE KWALIFICATIE (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Schending 1: Gebrek aan pluriformiteit — coalitiestandpunten niet inhoudelijk vertegenwoordigd

Norm: Mediawet Art. 2.1 (pluriformiteit)

Feitelijke omschrijving: De drie grootste coalitiepartijen (PVV, VVD, BBB) krijgen geen directe spreektijd in de uitzending. Hun standpunten worden uitsluitend via een redactionele samenvatting van één zin gepresenteerd (03:50–03:58), terwijl de oppositieleider (Timmermans/GL-PvdA) uitgebreide spreektijd krijgt om zijn frame te presenteren.

Bewijs: Tijdstempel 03:50 — Citaat: "Coalitiepartijen PVV, VVD en BBB spreken ferme taal. Zij willen dat het kabinet hard optreedt tegen Marokkaanse jongeren die uit de bocht vliegen."

Beoordeling: De pluriformiteitsvereis vereist dat relevante politieke perspectieven inhoudelijk aan bod komen. Het reduceren van de standpunten van de grootste regeringspartij tot een redactionele samenvatting, terwijl de oppositie direct aan het woord komt, is een aantoonbare schending van het pluriformiteitsbeginsel.

Schending 2: Gebrek aan evenwichtigheid — asymmetrisch moderatiegedrag

Norm: Mediawet Art. 2.1 (evenwichtigheid)

Feitelijke omschrijving: De presentator hanteert aantoonbaar verschillende vraagstijlen: Shell-directeur Everts wordt herhaaldelijk en normatief bevestigd op zijn morele verantwoordelijkheid (18:35, 21:24, 25:28), terwijl burgemeester Halsema procedureel en mild wordt bevestigd zonder doorvragen op de kritiek van gemeenteraadsleden.

Bewijs: Tijdstempel 18:35 — Citaat: "Dus u gaat ook niet meer doen dan wat u aan het doen bent?" vs. tijdstempel 10:10 — Citaat: "Was het niet nodig om de supporters ergens met bussen heen te begeleiden?"

Beoordeling: Evenwichtige berichtgeving vereist dat vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen (vage antwoorden, zelfverantwoording) vergelijkbare journalistieke interventies uitlokken. De aantoonbare asymmetrie in vraagstijl is een schending van het evenwichtigheidsbeginsel.

Schending 3: Gebrek aan onafhankelijkheid — geen onafhankelijke experts in hoofdsegmenten

Norm: Mediawet Art. 2.1 (onafhankelijkheid)

Feitelijke omschrijving: In beide hoofdsegmenten (Amsterdam-rellen, Shell-uitspraak) ontbreken onafhankelijke experts volledig. Alle inhoudelijke gasten zijn directe partijen: de Amsterdamse driehoek verantwoordt haar eigen optreden, Shell verdedigt haar eigen beleid, en Milieudefensie is de eisende partij in de rechtszaak.

Bewijs: Tijdstempel 05:00 — Citaat: "Halsema herhaalde dat de driehoek... het maximale heeft gedaan om het geweld te voorkomen." — geen onafhankelijke toetsing.

Beoordeling: Onafhankelijke berichtgeving vereist dat claims van partijen worden getoetst door onafhankelijke bronnen. Het ontbreken van onafhankelijke experts in beide hoofdsegmenten is een structurele schending van het onafhankelijkheidsbeginsel.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De Nieuwsuur-uitzending van 13 november 2024 voldoet op drie van de vier kernvereisten van Mediawet Art. 2.1 niet volledig: pluriformiteit (coalitiestandpunten niet inhoudelijk vertegenwoordigd), evenwichtigheid (asymmetrisch moderatiegedrag) en onafhankelijkheid (geen onafhankelijke experts in hoofdsegmenten). De schendingen zijn niet incidenteel maar structureel en consistent over de gehele uitzending. Op basis van de Mediawet-jurisprudentie geldt dat pluriformiteit over het totale aanbod wordt beoordeeld, niet per uitzending; desalniettemin vormt het consistente patroon van eenzijdigheid in deze uitzending een aantoonbare bijdrage aan een structurele scheefstand die bij herhaling in strijd is met de wettelijke pluriformiteitsvereis.

BRONNEN-DIEPTECHECK (Verplicht voor alle geciteerde vakinstanties / NGO's / adviesinstanties)

1. Milieudefensie (Friends of the Earth Netherlands)

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

1. FINANCIERING: Gefinancierd via donaties van leden en sympathisanten, fondsen (o.a. Postcode Loterij) en incidentele subsidies. Geen overheidsfinanciering voor de kernactiviteiten.

2. MANDAAT: Advocacy-organisatie met als expliciete missie het afdwingen van klimaatactie via juridische en politieke middelen. Mandaat is per definitie partijdig.

3. BELANGENCONFLICT: Directe partij in de Shell-rechtszaak. Institutioneel belang bij het framen van de uitspraak als een tegenslag en bij het mobiliseren van donateurs en publieke steun.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: -2 — Directe partij in de zaak

D2 Persoonlijk risico: +1 — Publiekelijk opkomen voor verliezende zaak

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Expertise klimaatrecht en -beleid

D4 Meningsconsistentie: +2 — Consistent klimaatactivisme

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Sterk emotioneel appel

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron

• TOTAAL: +1 → BRONLICHT: GEEL

5. TEGENSTEM: Een onafhankelijke klimaatrechtjurist die de juridische redenering van het hof duidt, ontbreekt volledig.

2. Skal Biocontrole

1. FINANCIERING: Skal Biocontrole is een door de overheid aangewezen certificeringsinstantie, gefinancierd via certificeringsvergoedingen van gecertificeerde bedrijven en een wettelijke taak van het Ministerie van LNV.

2. MANDAAT: Toezicht op biologische productie in de voedsel- en plantensector. Mandaat is wettelijk beperkt tot voeding en planten — cosmetica valt expliciet buiten het mandaat.

3. BELANGENCONFLICT: Geen direct belang bij de uitkomst van het cosmetica-debat; wel institutioneel belang bij uitbreiding van het toezichtdomein naar cosmetica (relevantiegroei).

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: 0 — Geen direct belang bij cosmetica-uitkomst

D2 Persoonlijk risico: +1 — Erkent openlijk de lacune in het toezicht

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Wettelijk aangewezen toezichthouder voor biologisch

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent over de wettelijke begrenzing

D5 Emotionalisering vs. data: +2 — Feitelijk en procedureel

D6 Bronniveau: +1 — Primaire toezichthouder

• TOTAAL: +7 → BRONLICHT: GROEN

5. TEGENSTEM: Een Europese regelgevingsexpert die de lacune in de EU-cosmeticaverordening duidt, ontbreekt.

3. ACM (Autoriteit Consument en Markt)

1. FINANCIERING: Zelfstandig bestuursorgaan, gefinancierd via rijksbegroting (Ministerie van EZK).

2. MANDAAT: Toezicht op eerlijke concurrentie en consumentenbescherming. Heeft een algemene bevoegdheid bij misleiding maar heeft nooit ingegrepen bij biologische cosmetica-claims.

3. BELANGENCONFLICT: Overheidsinstantie die haar eigen handhavingsfalen moet verklaren — beperkte prikkel tot zelfkritiek.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: -1 — Moet eigen falen verklaren

D2 Persoonlijk risico: 0 — Institutionele verklaring, geen persoonlijk risico

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Wettelijk aangewezen toezichthouder

D4 Meningsconsistentie: 0 — Geen eerdere uitspraken over dit specifieke onderwerp

D5 Emotionalisering vs. data: +2 — Feitelijk

D6 Bronniveau: +1 — Primaire toezichthouder

• TOTAAL: +4 → BRONLICHT: GEEL

5. TEGENSTEM: Een onafhankelijke consumentenorganisatie (bijv. Consumentenbond) die de handhavingslacune beoordeelt, ontbreekt.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

BELANGRIJK: "Erkend" is geen inhoudelijke kwalificatie. Het is een sociale toewijzing die zelf kritisch moet worden beoordeeld. Alle bovenstaande instanties worden beoordeeld op basis van de zes dimensies van de geloofwaardigheidsmatrix, niet op basis van hun institutionele status.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Milieudefensie (Friends of the Earth Netherlands)	-2	+1	+1	+2	-1	0	+1	GEEL
Skal Biocontrole	0	+1	+2	+1	+2	+1	+7	GROEN
ACM (Autoriteit Consument en Markt)	-1	0	+2	0	+2	+1	+4	GEEL

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling	De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.
Geen juridisch oordeel	De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).
Geen causaliteitsbewijs	Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.
Geen oordeel over intentie	De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.
Heuristisch vergelijkingsinstrument	De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt.

Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven.

In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.